

و در خلاصه جست بر جان تراوی کرده قهر
هم بدست خوبیش کرد اندۀ طعام خوبیش زهر

((از بلات خوبیش را در چشم مودم خوار گرد))

((جان خود را دیشختند کوچه و بازار گرد))

احزاب سیاسی و انقلاب روسیه

۱- نهضت انقلاب

افکار و تنبیلات نهضت انقلابی بعد از انقلاب فوریه ۱۹۱۷ درست
در هنگامیکه اغتشاش و فیوضاتی در روسیه رو بازیاباد و هدف آذاره
بود طالع گردید .

أهل عالمتی که از حیث وسعت بک خس کرد و محتوى ملل
و نژاد مختلف و اغلب سکنه اش بی سواد هستند البته دارای ترقیات
کافی برای قوم احساسات وطنی برستانه نمیباشند و بک قدرت
توانای مرکزی مقنی رضایت و اعتماد مردم و مطابق با عادات
و تاریخ و مذهب اهالی لازم است نا این اداره کند : این قدرت
هم البته باید با دردست بک خدبو و پادشاه مورد حق باشد و یا در دست
پیکنفر منتخب ملت .

انقلاب ماه فوریه بک حادثه نهضت امپراتور و سوه
تفکیلات داخلی اینرا ایجاد نمود — بدرو از سر کشی سربازان
شروع کشت و متدرجأ بصورت انقلاب عمومی سر نا سر روسیه
را فرا گرفت . این اغتشاش و عدم نظم و اطاعت در تشون باشت

شد که از رقه بمحصورین نرسد و اردو طفیان کنند و مردم جرئت پیدا کرده مخالفت خود را با قوانین جاریه ایران و اظهار نمایند و بالاخره در نتیجه مسئله تجزیه (Séparatisme) اندام زشت خود را لفاندند و در مدت کمی تمام رویه را خراب و ویران نمود . اگر در انوقت یک دیکتاتور نظامی طالع میکفت کاملاً قوای انقلابی را منهدم و به سلطنت مستقله عودت میداد ولی دستیجات ضد انقلابی دو عقبه فوق با هم متفق و موافق بودند و بسیاری معتقد بصر و انتظار بودند دلیل اشان هم این بود که اوضاع فعلی پربدبیت و باید گذار دیده شود . زیرا خرابی اوضاع و تجزیه و تحلیک بله و خراب خواص و بزرگان و سرما و قحطی و جنگهای داخلی میان اخراج خود موجب عودت ارجاع میشوند و نیز چون هست جات ضد انقلابی تشکیل یافته بود از اینضام قدیمی ادارات و سرمایه داران و ملاکین و کشیشها و صاحب منصبان و قرانه‌ها و همانان متموله و گلیه کسانیکه از جنبه های افرادی انقلاب خوف و هراس داشتند و از اینهای هیجان و شورش ماه فوریه دستیجات ضد انقلابی تقریباً دیگر تشکیلات منظم نداشتند . حکومتیهای موقتی کاملاً از آنها جلو کمی نموده مطبوعاتشان را توقيف و گنگره هاشانرا مسدود کرده بدرجه که هیچ قادر باشهار وجود نگشتد مگر در بعضی کنفرانسها و جمایع غنیمه .

جریانات و عملیات علنی ضد انقلابی فقط در دستیجات پسازی

و Koursk و Podolie و کورسک Ressarabie کوستروما Kostroma و توپلسک Tobolsk و در سکف Kiem و پتروگراد عرض اندام نموده در فرونت‌ها تنها قناعت به پریاگاند شد.

مدیران این دستجات ضد انقلابی اعضاء قسمت راست هودایی ملکتی و دوما بودند و فی مابین شرکاء زنگال کورنیلوف Kornilov دور پاچی گردی و طفیان از آن ذمراه باقی می‌شد.

پروگرام

پروگرام دستجات ضد انقلابی خیلی مختلف و مغایر با همگذینگر بود. در مسئله ملت مدعی تقوی و روزی برای ملت روسیه کبیر بودند که مطابق شهادت تاریخ و وحدت نژاد حق سلطنت پیدا کرده. ... حقوق سایر ملیل نابعه روسیه را لا درجه که تمام مناقع روسیه کبیر حفظ بماند محدود می‌خواستند و حل مسئله فلاحت را موکول میدانستند بیک تنظیمات و تنسيقات سخت و به تکمیل الات و ادوات فلاحتی و میکفتند اراضی که باشترانک زراعت همود هواید و نتایج مطلوب را نمیدهد و کافی برای رفع احتیاج داخلی نخواهد بود و بزرد صادرات مملکتی نمی‌خورد. بذار این تقسیم اراضی که اسباب خراب مملکت می‌شود و اقتدارات را از میان میبرد و فلاحیت را بد اخلاق بیشکنند نباید بهمراه عمل گستارده شود.

و نیز میگفتند حق مالکیت یک حق قدسی است، تقسیم اراضی جلوگیری از فقر و بریغایی رعایا نمیکنند، زیرا یک فقر زارع هر قدر عده‌نان خوش زیاد باشد بیش از ده هکتار زمین سهم تفواهد داشت و البته برای اغلب زارعین آنهم کافی تفواهد بود.

دسته‌جات ضد انقلابی در موضوع کارگر اینطور عقیده داشتند که سلامت روسیه در ازدهاد کار و تقلیل خارج و مصارف عمومی است. ادعا‌های فارگران در تقلیل ساعات کار و در افزایش اجرت از گناهان کمیته است خاصه در موقع جنک که عملیات صنعتی نظم و ترتیب سابق را گم کرده و زندگانی خیلی کران تمام میگرد و با تبعیجه قهوه دو فرونت مفلوج میماند.

ضعف حکومت انقلابی و اطاعت‌ش به تقاضا‌های دوام فریانه باعث سنگینی بودجه مملکتی شده سنت را خراب و علیکت را بکنار پرتگاه هولماگی کشاییده.

ضد انقلابیون در جزو پرگرامشان این مسئله را بین منذکر گشته بودند که تجوید تشکیلات و تحصیل قوت برای طبقه کمیزان از واجبات است. این مسئله تنها چاره ایست که بتوان جلوگیری کامل از اثرات سوء جرائد و گفته‌های ناطقین بی علت دست چیز نمود و مذهب و کلیسا را نتها وسائلی میدانستند که بتوانند بوضیله آنها قویاً اخلاق عame را نیکر سازند.

- (ضد انقلاب و جنک) -

در پایه جنک نیز دسته‌جات ضد انقلابی مقابله خلفه داشتند

بعضی طالب صلح بودند تا افرادت و برخاست بتوانند داخله را در فرم کنند . — بعضی دیگر آرزومند دیکتاتوری نظامی بودند تا بتوانند بر دشمن ظفر کامل تحققیل کنند و دیکتاتوری را تنها وسیله نظم و اطاعت کامل هد قشون میدانستند و حدود لازمه را در ادارات برای حفظ حرمت نانوی و ازایی و عدالت واجب میدانستند .
دسته جات خد افقابی علی الظاهر بیطرف و در باطن خد حکومتی موافق بودند . ولی دشمنی و طرفیتیشان به ساختها هلتی بود و آنها را خائنین روسیه میدانستند .

((احزاب سلطنتی طلب و مفروطه خواهان و طرفداران پارلمان))

عقاید ملیوف و ترقی خواهان

اصول — سلطنت مستقله مطلقه را تاریخ محکوم نموده و ملت روس نیز انرا از خود دور کرده و باید برای همیشه نابود باشد و بین باید بدون هنک حرمت اشخاص و جلو گیری از ازایی نطق پلک رژیم قانوی مشروعی جانشین آن گردد . تنها این طرز حکومت استقلال مملکت روسیه را مطمئن خواهد گرد و اراضیش را مانع از تقسیم و تجزیه شده و ملت از حفظ خواهد نمود .

میلیون ترقی خواه که تقریباً از قدیمی ترین و سادق ترین استقلال جویان روسیه شمرده میشند طلب بودند که در روسیه یک سلطنت مستقله پارامانی بطریق انگلستان تغکیل دهن و بین هوا خواه انتخابات عمومی و عدم سرکیت ادارات و طرفدار استقلال عملی بودند . چنانچه قبل ذکر گردیده میلیون ترقی خواه در سنه ۱۹۱۰

تشکیل یافت و پس از اولین عملیات نظامی در روسیه این دسته از ملیون بجا شده بلوک (Bloc) ترقی خواهان را ایجاد کردند اینها معتقد بودند که قوه هجریه باید در دست حکومتی باشد که در از عملیات مشغله داشته باشد (یعنی در مقابل دو ما) و از این بین حکومت موقتی را ملی نمیشناختند بلکه ازرا قابل رای اداره کردن علیک نمیدانستند چنانچه قبل از تشکیل حجم کنستیتوواند اثواب است از افتتاح مجلس ملی او کرانی جلو کمی نماید.

دیگر از معتقدات این حزب این بود که ساختهای عملیات و فلاحین و سربازها که اعضاء یک حزب بیش شمرده نمیشوند حق ندارند از طرف تمام علیک ابراز عقیده نمایند درحالیکه مؤسس نوعی از تاسیسات ظالمانه استبدادی میباشند.

بعد از انقلاب بعضی اختلافات و تجزیه ها در بلوک فوق الذکر دست داد نا اینکه در اوریل ۱۹۱۷ دسته ملیون ترقی خواه قلع در لیف Kiev بواسطه کنتی شوالین Schaulguine با مسونین کنه بوبرینسکی Conte Bobrinsky و ساموئکو Sameuko و غیره تشکیلات رسمی یافت.

﴿ برگرام و ارگان ﴾

روزنامه های این حزب عبارت بودند از جریده بنام (اهمال شهر کیف) که ارگان هولکین بود و در لیف بطیح میرسید و بنز جریده بنام (ایند روسیه) در نجت سر دیمه گلنسکی و (روزنامه شب) در نجت مدیریت سورورین که در بطری و تراو بطیح میرسیدند و با جدت تمام سیاست ملیون

ترقی خواه را حفظ میگردند، پرورگرام جمیعت ملیون نرقی خواه اینها با عنوان میشند (روسیه مال روسها) و مواد دیگر پرورگرام بقرار ذیل بود حافظت کردن نرقی و رشد ملکتی و روحی ملت روسیه بالام وسائل میگنند.

مخالفت با جدا شدن اوکراین از روسیه که اطربیش باعث وباش است. و نفاختن استقلال سایر مالک سرحدی. شناختن یک نوع استقلال داخلی برای روسیه گوچک و ازادی در نرقی ملل مختلف که ترکیب گشته روسیه هستند.

موافق تام با عقیده جمیعت اتحاد ملاکین در امر زراحت و مذهب ارتودکس مذهب رسمی مملکت و قبیلها هم باشد مطابق انکار ازادیخواهان رiform شود.

زبان روسی زبان رسمی مملکت است طرفداری و کمک در تشکیل یک قوهٔ منظم که حافظ ازاهی و هدالت باشند. — مدارومت در جنک با متعددین تاقع کامل نسبی شود و ترهه‌ها و تواریخگرا در قار پاتما مال روسیه شوند.

۵) اتحادیه ملاکین

اتحادیه ملاکین در ماه اوریل ۱۹۱۷ برای حافظت املاک از سوه قوهٔ اداره‌جیسته هاتشکیل باشند. — اولین پرورگرام اتحادیه ملاکین در خصوص شکل و طرز حکومت خیلی واضح و اشکار بود تقطیع یک حکومت قسوی را طالب بودند که بتواند بطریق خوش جنک با

اولین کنگره آن در ماه ژویه تأسیس یافت.

مؤسین و مدبران عده اتحادیه هیئت بودند از ن. لوف N. Lvov و گورکو V. Ghourko و پرنس کرو پاتکین Kropotkine و کند او وارف Ouvarov و غیره. این اتحادیه شامل دهزار عضو بود از ملاکین بزرگ و کوچک و فلاخین صاحب علاوه و صاحبان اراضی و جنگلها.

اینان میکنند ترقی روسیه بسته به پیغام امر فلاخین است وان حاصل نشود مگر به حفظ املاک شخصی و اربابی بنابر این تمام ملاکین باید متعدد شوند تا در موقع رفرم امور فلاخی خوب بتوانند دفاع کنند و در مقابل عملیات خربه اناشی نگهداری از امر زرأت و فلاخت نمایند.

مسائل مصوبه حزب بقرار ذیل بود.

تشکیلات کامل برای حفظ و حمایت املاک شخصی. — نگهداری املاک کوچک کم بهره و واکنواری اراضی خالصه و اراضی کم بهره و املاک شخصی در مقابل قیمت به دهقانان کم بضراعت. جیلیت فوق یک رکمان درباب مهاجرت و یک ارکایزاسیون عادلانه در باب عایدات ملکی وضع نموده بود که حاوی مقاصد عده ذیل بود.

ایجاد تعليمات فلاحتی. — ازدیاد و ترقی شرکتهای تعاونی و اعتبار فلاحتی. — وضع یک قانون منصفانه در باب اجاره و استهاره. — شرکت ملاکین در شورا های مستاجرین و فلاخین

و در کمینه های نداری اذوه .

اتحادیه ملاکین در امور فلاحتی با سیاست حکومت موقنی مخالفت کامل داشت و نیز دشمن بود با ساوتهای عصایجات و دهاقین و سربازان و اصرار زیاد در افتتاح و دائر شدن مجمع کنستیتوانت داشت که در آن اعضاء اتحادیه قصد کانهپدا شدن داشتند .

بروگرام اتحادیه ملاکین در خصوص شکل و ظرف حکومت خلیلی واضح واشکار نبود فقط یک حکومت قوی را طالب بودند که بتواند بطریخ خوش جنک با متعددین را خاتمه دهد و نظم کاملی در مملکت برقرار نماید .

اتحادیه در تفکیلات حکومتی نقطه درقسمتی که راجع بتأسیسات فلاحتی دارالاک و شرکت میجست و حاضر با اتحاد و اتفاق میبود با اخراجی که در خصوص قضایای فلاحتی با آنها هم فکر بودند . اتحادیه با حکومت جهوری همانقدر همراه بود که با حکومت مستبهه موافقت داشت و شروط و اینکه لایق در برقرار کردن نظم در مملکت باشد .

این اتحادیه را یک شورای مرکزی که شامل سی نفر عضو منتخب بود اداره میگرد . — اعانه بصندوقد جمعیت به نسبت پنج درصد از مالبات (زستوس) بود و یک روزنامه باش (اتحاد ملاکین طرفداران روسیه) که در مسکو طبع و نشر میشد منافع آنها را حفظ میگردد .

دکتر حسینقلی قزل ایان